

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני א' חשון תשפ"א | דף היומי בבלי: עירובין עא | דף הכולל: שבת פח.
דף היומי בהלכה: מסעיף ב' עד סעיף ד'.
מוסר: אהבת חסד - ונוכל לראות' עד 'וראה עוד'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבושה 'יש מתבייש אם ימנע' עד שער האהבה 'ויאהב רעיו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

האב הבטיח, ובתוך שבועיים החל הפעוט בן הארבע לדבר לראשונה בחייו! | האם מותר להציץ בעיתון של השכן? האם מותר לתפוס מקום לחברותא? | האדמו"ר הישיש התנצל: "לא יכולתי להגיע לברית, אבוא בלי נדר לבר-מצווה!" | 1999

על דא ועל הא

"בעודנו עמלים בכוחות לא לנו תחת הגשם הצולף"
- סיפר מרן ה'שפע חיים' מצאנז זי"ע - "פנה אלי אחד הנדכאים שהכירני וצווח לעומתי: 'האם תמשיך עוד לומר בשמחה 'אתה בחרתנו'?!"

עדיף שירביצו לכם, מאשר תרביצו אתם...

"בעודנו עמלים בכוחות לא לנו תחת הגשם הצולף, פנה אלי אחד הנדכאים שהכירני וצווח לעומתי: 'האם תמשיך עוד לומר 'אתה בחרתנו' ולשמוח כבן לעם סגולה?'"
"נענית לו על אתר" - סיפר הרבי הקדוש - "שאמנם עד היום לא אמרתי 'אתה בחרתנו' בכוונה מספקת, אולם מעתה כשאגיד 'אתה בחרתנו מכל העמים', תהיה כוונתי שלימה וראויה כאשר השמחה בליבי תפרוץ ותתעצם עד בלי שיעור וגבול..."
"ראיתי שהוא משתומם נוכח תגובתי. הוספתי והסברתי לו: 'ודאי שהצדק עמדי. הלא אם לא 'אתה בחרתנו מכל העמים', אם לא היינו העם הנבחר, הייתי חלילה עלול להיות צורך כמו הנאצים חיות האדם. מוטב לי להיות יהודי מוכה ומושפל מאשר חלילה וחלילה להיות אחד מהצוררים. לכן אודה ואברך ליוצרי אשר בחר בי מכל עם, להיות מן המוכים ולא מן המכים."
שמעתי בעצמי את הסיפור מפי בנו ממשיך דרכו, כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א, כאשר שהיתי בקודש פנימה בימי

יקותיאל יהודה גנזל

זה לא סוד שבשבועות האחרונים היו חרדים רבים שטעמו מנחת זרועה של המשטרה. התמונות שמגיעות מהזירות החרדיות גורמות ללב להתכווץ, ההרגשה היא של 'כצאן לטבח אנו מובלים'. אתה רואה חרדים סופגים מכות והשפלה ברחוב ירושלמי ואתה מרגיש כאילו על גורך מצליפים המגבלים.
אשאיר את הזעם והטיפול בו בידי עמיתי כותבי החדשות, ובפינתנו זו ארצה להוציא אמרת נחמה מאותו סיפור שהתרחש בימי האימים וכפי שסיפרו בעל המעשה, הרבי הקדוש מצאנז, מרן ה'שפע חיים' זי"ע:
"בימי האימים נשלחתי לגטו ורשה (אחרי שהגטו נחרב נשלחו לשם אסירים לעבודות פרך - י.ג.). באחד הימים כאשר עמדנו בגובה אחד הבתים, ניתך עלינו לפתע גשם שוטף וחזק. הרשעים לא ריחמו אלא האיצו בנו להמשיך בעמל שובר עצמות. הדבר היה כמעט למעלה מכוחות אנוש.

שממהרים למסור להם פרטים אישיים וכדומה. ועדיין אין דבר שמצדיק את האלימות כלפי אזרחים תמימים), אבל כשאנחנו רואים מחזות זוועה שכאלה עלינו לנחם את עצמנו מתוך ידיעה שאכן, מוטב להיות זה שחוטף וסופג, זה שנגרר ונבעט, מאשר להיות בצד השני.

ברוך השם שאנחנו לא מאותם אלה שמרביצים, לא מאלה שמכאיבים ליהודים. אשרינו.

(המבשר')

בחרותי, ומפה קדשו שמעתי את הביטוי היידי המדויק: "ס'איז בעסער צו זיין פון די געשלאגענע און נישט פון די שלעגער'ס" - עדיף להיות מהמוכים ולא מהמכים (ביידיש זה עסיסי יותר).

מאז ששמעתי את הסיפור, הוא עומד מול עיני כמצפן וכאבן דרך (ולא, לא כהשוואה לנאצים חלילה, אלא תמיד כשיש צד מכה וצד מוכה) - נכון, לא נעים לחטוף מכות, ודאי לא באמצע הרחוב (ובמסגרת זו חשוב להבהיר: בחלק גדול מהמקרים אפשר למנוע את התנפלות השוטרים - הבלתי מוצדקת - על ידי

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הסיפור היומי

הפלא המשיך סימן אחר סימן: הדיין מקריא את הכותרת, ומשם הרב ממשיך לבדו - מפרט את הקושיות, הראיות, החילוקים, ועד למסקנה. וכל זאת מתוך גאונותו העצומה והבנת קו המחשבה של המחבר. כך היה, עד שהגיעו לסימן ל'...

בשביל לדעת ללמוד לא מספיק 'קאפ', צריך גם 'קאפיקה'

הדעת בתפלין."

אמר הרב: "אגיד לך בעצמי מה הוא כותב שם - הוא פותח בקושית ה'שאגת אריה' מהגמרא ביומא על הסוגיא בשבת, ומוסיף להקשות כך וכך, ומביא דברי הרמב"ם בענין ריצוי הציץ, ומחלק כך וכך, וממילא מיושבת קושית ה'שאגת אריה' - ואולי הביא גם דברי 'שער המלך'..."

- "כן", השיב הדיין המופתע, "הוא הביאם בהגה"ה".

"ניחא. ומה הנידון בסימן הבא?"

- "בענין נשים ותלמוד תורה".

"ודאי הביא את דברי ה'מגן אברהם' בסימן קכ"ח, והמשיך לקושית ה'טורי אבן' על דברי רש"י בראש השנה לג, וחילק כך וכך מסוגית הגמרא בחולין פד..." - וכך, קו לקו, טוה הרב את כל המהלך, לפליאת הדיין.

והמשיך כך, סימן אחר סימן: הדיין מקריא את הכותרת, והרב אורג את המהלך, הרקע, הקושיות, החילוקים, הראיות, ועד למסקנה. ולא ברוח הקודש, אלא בגאונותו העצומה ובקיאותו המופלאה והבנת קו המחשבה של הגאון המחבר.

כך היה עד שהגיעו לסימן ל' בענין חולה שיש בו סכנה, שמאכילים אותו 'הקל הקל, תחלה'. אמר הרב: "ודאי פתח בדברי ה'חכם צבי' סימן קל"ח..."

- "לא", אמר הדיין.

"אולי ב'אבני מלואים' סימן יח..."

- "לא", אמר הדיין.

סיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל:

כאשר יצא לאור הספר 'עמודי אור' להגאון מסובאלק זצ"ל, הוא עורר התפעלות רבה בעולם התורה. הכל סחו בחדושו המופלאים. גם הדיין דקובנא לא שבע מהעיון בו, והמליץ לפני רבה של קובנא באותם ימים - הגאון האדיר רבי יהושע ליב דיסקין זצ"ל, "השרף מבריסק" - שיעיין בו.

התנצל הגאון בפניו שאין לו פנאי: כל עתותיו מוקדשות להתעלות בתורה ולענייני העיר. אולם הדיין לחץ ולחץ: "על הרב להכיר את דרך הלימוד המחודשת", אמר. "הכל סחים בחידושים המופלאים, והרב צריך להיות מעודכן!"

"הבא את הספר", אמר המהר"ל דיסקין, והדיין עשה זאת בשמחה. הושיט לו, והרב אמר: "הלא הודעתך שאין לי פנאי... מה הנושא הראשון שהוא דן בו?"

אמר הדיין: "הוא חוקר, האם על בתי התפלין להיות עשויים מעור אחד".

שאל הרב: "ומה הוא חידש בענין?"

הרצה הדיין את כל המהלך: "בתחלה הביא ראייה מ'דיבך שברי שופרות', ודחה. הביא ראייה מהדבקת קלף הפרשיות, ודחה; הביא ראייה מהדבקת רצועות תפילין השנויה במחלוקת הראשונים, וחילק; ולבסוף הסיק להכשיר ממשנה במסכת כלים ומסוגית זקן ממרא במסכת סנהדרין".

כשסיים, שאל הרב: "ומה הנדון בסימן השני?"

הקריא הדיין: "לבאר שיטות הפוסקים בדן איסור היסח

"נודע ביהודה" מהדורה קמא אורח חיים לוי?
- "לא".

כשהגיעו הדברים לאזני ה'בית הלוי' מברסק זצ"ל, התפעל
וקרא:

"עד עכשיו ידעתי שאפשר 'לדעת ללמוד' כשיש 'ראש' טוב
- א גוטע קאפ. כעת נודע לי, שצריך לצרף 'קאפיקה' ל'קאפ' -
לצרף תפילה לכשרון! כי אם לא מבקשים, לא נותנים!"
('והגדת', הובא בגיליון 'אגעדאנק')

הרב קם ממקומו, ניגש לקופת הצדקה, נשא תפלה קצרה
ושילשל פרוטה, מטבע נחושת של קאפיקה. ואז פנה אל הדיין
ואמר: "הוא פותח בדברי ה'פרשת דרכים'..." - ואכן הפעם קלע
אל המטרה, והכל זרם בשטף, כך עד סוף הספר!

פרשת השבוע

מרן מביט בתמיהה בעיניים חודרות ומשיב: "אבל הוא מקווה שיש בעולם גם אנשים ישרים..."

מדוע אסור לכסות מודעה מיד לאחר תלייתה? והאם מותר להציץ בעיתון של השכן -
שו"ת בעיני גזל ממרן פוסק הדור הגאון רבי נסים קרליץ זצוק"ל

שנחסרה מנה לבחור אחר. האם עליו להשיב לבחור או לשיבה?
ת: הוא גזל את שניהם.

ש: תלמידים מגיעים לשיבה בתחילת הזמן ותופסים מקום
לחברותא או לחבר - האם מותר, או שנכלל בחב לאחרני?
ת: כאשר תופס לחברותא מותר, כי משמעות הדבר שתופס
לעצמו, אך אין לתפוס לאחרים.

ש: המוכר דירה לחבירו ומספר לו רק את המעלות שלה ולא
מזכיר את החסרונות, האם אפשר לטעון אח"כ מקח טעות?
ת: אם הלוקח לא שאל אודות החסרונות אינו יכול לטעון
מקח טעות.

ש: המבקש לתלות מודעה בלוח מודעות ברחובה של עיר, ואין
לו מקום אלא על מודעה של חבירו, האם מותר?
ת: הרי יש להמתין לזמן שרגילים לתלות על המודעות הישנות,
כגון שבוע ימים.

ש: ומדוע שלא נאמר כי התולה של המודעה הראשונה לוקח
סיכון שאפשר שיכסו את המודעה שלו או יורידוה גם לאחר יום
אחד, ואם כן, התולה השני יהיה זה שקיים את הסיכון שההוא
לקח מראש?...

ת: מרן מביט בתמיהה בעיניים חודרות: אבל הוא מקווה שיש
בעולם גם אנשים ישרים...

ש: האם מותר להסתכל בעיתון שבתבת דואר של השכן,
הצצה קלה? המדובר בעיתון כשר מצד עצמו.

ת: מסתבר שאפשר, כי מה איכפת לו שמסתכל. ואמנם יש
שמקפידים על כך, אבל באופן רגיל אין צורך לחשוש לכך.

(נשיח בחוקיך נח תש"פ, נלקט מתוך ראיון שנתן רבינו זצוק"ל
למוסף שב"ק יתד נאמן תשע"ג)

"כי מלאה הארץ חמס מפניהם" - "לא נחתם גזר דינם אלא
על הגזל" (רש"י)

ש: מדוע דווקא גזל מקטרג בראש?

ת: חז"ל אומרים "סאה מלאה עוונות, מי מקטרג בראש -
הגזל". והטעם הוא כי יש כאן מקטרג. כאשר יש נגזל, יש מקטרג.
קיים בעולם מישהו שמקפיד עליו, וקטרוגו של הגזלן עולה.
ש: ישנם גזילות קלות שאדם דש בעקבו והן שייכות לגזל
הרבים, ואמרו חז"ל שהגזול את הרבים יעשה בהם צרכי רבים.
מהם צרכי רבים?

ת: שיתרום לבית הכנסת (ולכאורה עדיף לבית הכנסת שיש
בו ציבור גדול של לומדים ומתפללים), ואפשר גם לתרום לעוד
מקומות, כמו בית חולים.

ש: הנוטל כלי מגמ"ח כלי עבודה, או כלי רפואה, ואינו משיב
את הכלי בזמן, האם משום כך שיהודים אחרים יכלו להשתמש
באותם ימים, נחשב לו הדבר כגזול את הרבים, ועליו לעשות
צורכי רבים?

ת: הוא בכלל גזול את הרבים אך אין זה גזל ממש, והוי כעין
גזל, אבל בהחלט זה דבר חמור מאוד.

ש: הנוטל ספר ולא השיבו למקומו ואחרים טרחו מחמת כך
לחפשו ולא מצאו ונאבד מזמנם, האם ישנו מושג של גזל זמן
שאיבדו לרבים, וא"כ איך שייך שיעשה על כך תשובה?

ת: זה גרמא, שע"כ נגזל זמנו. ומרן הסטייפלער זצוק"ל כבר
כתב על חומרת הדבר שלא משיבים את הספרים למקומם, וראוי
שיעשה משהו לצורך הרבים לתשובה.

ש: בחור ישיבה נטל מנה נוספת בחדר אוכל ונגרם מכך

"אף אחד לא יוכל לכם", הבטיח מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א

Yaakov Naumi Flash90

כל האנשים שהיו במקום נתקפו בפיק-ברכיים. הם חשו כי מדובר באירוע על-טבעי

אנשי היישוב יצאו מבית הרב מאושרים, והתחזקו בליבם בכך שאין חיים אלא תורה, וכל הנעשה בעולם - פועל אך ורק מכוח התורה. בלילה שלאחר מכן הזמינו את הקראוון, וזה 'הוצנח' לפנות בוקר במגרש העירוני. ויהי בבוקר, דיווחו גורמי העירייה על הנעשה, ואכן כפי שצפו הפעילים התורניים, כן היה. בעוד התלמידים לומדים בקראוון, הגיעו פקחי העירייה וציוו על המלמדים ותלמידיהם לצאת מהמקום, כאשר במקביל הובא מנוף גדול, שעשה את ההכנות האחרונות לעקירתו של הקראוון מהמגרש.

אנשי הת"ת מביטים בעיניים כלות כיצד המנוף מתחיל בפעולתו ובהרמת זרועו. גם ברגעים אלה התחזקו בכל כוחם באמונה ובביטחון באלוקים חיים, שברא את עולמו אך ורק למען התורה. מה שהתרחש בדקות הקרובות, היה בבחינת הלא-יאומן: זרועו הכבדה של המנוף קרסה תחתיה, ונשברה בקול רעש גדול. אנשי צוות ההפעלה של המנוף היו המומים. מעולם לא קרה להם כדבר הזה! המנוף נמצא תמיד בתחזוקה מלאה, ונבדק גם לפני הפעולה הנוכחית. לא הייתה כל סיבה טבעית להתרחשות התקלה המוזרה. למרות המאורע, לא התייאשה העירייה מניסיונותיה להפסיק את הלימודים, ובתוך מחצית השעה הובא למקום מנוף נוסף, גדול מקודמו, כדי לעקור את הקראוון ממקומו. והנה, המנוף מרים את זרועו, ו... נשבר אף הוא! כל האנשים שהיו במקום נתקפו בפיק-ברכיים. הם חשו כי מדובר באירוע על-טבעי. כאשר התקשר צוות המנוף אל הממונים עליו בעירייה והודיע על המתרחש, הורו לו אלה לעזוב מיד את השטח... גם בעירייה הבינו כי אסור להם להתערב יותר בעניין, והותירו את הקראוון על מקומו. בתוך זמן קצר הגיע שליח מהעירייה ובידו ההיתר הרשמי להפעלתו של ה'תלמוד תורה'...

(האמנתי ואדברה - מתוך עלונו של הרב חנניה צ'ולק שליט"א, בראשית תשפ"א)

סיפר רבי יצחק זילברשטיין שליט"א: קבוצת בני תורה המתגוררים ביישוב קטן במרכז הארץ, עלו ובאו לביתו של רבי חיים קנייבסקי שליט"א, וסיפרו על המצוקה התורנית השוררת ביישובם, המתבטאת בעיקר בהיעדר תלמוד תורה.

בקרב תושבי המקום חל תהליך מרגש של התקרבות ליהדות וחזרה בתשובה שלימה, והם מעוניינים לחנך ולגדל ילדיהם במוסד תורני המושתת על דרך ישראל סבא. התושבים סיפרו על ניסיונות חוזרים ונשנים שנעשו ע"מ לשכנע גורמים בעירייה שיתמכו בפתיחת תלמוד תורה, אך כל הניסיונות לא עלו יפה. העירייה טענה שאין לה מגרש פנוי, ואף לא אמצעים כספיים לבניית מבנה. העירייה דחתה את כל ההצעות שהועלו בפניה, וכעת הדרך היחידה העומדת בפניהם כדי לפתוח את החיידר היא, באמצעות הבאת קראוון באישון ליל, ו'הנחתתו' באחד המגרשים, כאשר למחרת בבוקר יובאו לשם גם הילדים הקטנים, שיתחילו מיד בלימודיהם. "החשש שלנו הוא שכאשר העירייה תבחין במעשה, היא תשגר מנוף שיסלק את הקראוון, ואף תקנוס אותנו בקנסות כבדים בגין מעשה זה", אמרו חברי היישוב, ושאלו את הגר"ח האם לנהוג בדרך זו אם לאו.

"האם עומדת בפניכם אפשרות אחרת?", שאל הגר"ח, משהשיבו בשלילה, ואמרו שכל הניסיונות בהם נקטו לא צלחו, השיב להם הרב כי הם יכולים להביא את הקראוון. "ומה עם העירייה?" - הקשו האנשים - "אף אחד לא יוכל לכם" - השיב הרב, וציטט בפני האורחים את דברי הגמ' (ב"ב כ"א). "ברם זכור אותו האיש לטוב, ויהושע בן גמלא שמו, שאלמלא הוא נשתכחה תורה מישראל, עד שבא יהושע בן גמלא ותיקן שיהיו מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה, ובכל עיר ועיר". "אם כך תיקן רבי יהושע בן גמלא, מי יכול לקבוע ולתקן אחרת?!" - אמר הגר"ח בפסקנות.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

לתועלת הרבים: גמ"ח ייעוץ וסיוע לחולי קורונה

Yonatan Sindel/Flash90

הוא מטפל בחולי קורונה, ללא שום עלות ותמורה. בס"ד הוא הציל מאות ממוות כמעט בטוח!

והנני בזאת לפרסם את מספרו, לתועלת הציבור החשוב: 053-3122338 (כולל שבתות וחגים במקרה פיקוח נפש)

בברכת והסירותי מחלה מקרבך!

י. ברנדויין

(הופיע בגיליון 'עמוד החסד' מבית הגמ"ח המרכזי)

ברצוני להביא בפני הציבור ידיעה נפלאה שתוכל לסייע לרבים שחלו בנגיף הקורונה, הם או מכריהם, ואינם יודעים מה לעשות, למי לפנות, עם מי להתייעץ, מי יטפל בסבא ובסבתא, מי ידאג להם לחמצן, סיטורציה, בדיקת דם, עירווי, רופא, אשלגן וכו', וחשים לעיתים אבודים בכל הענין אשר רב הנסתר בו על הגלוי והידוע. בס"ד ישנו יהודי בעל חסד, אשר יש לו את כל מה שצריך לסייע בהנ"ל, והכל בליווי רופאים ובפיקוחם. במסירות נפלאה

שיג ושיח - באדיבות 'ארחות יושר'

מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו: האם יש לחשוש מקריאת שם לתינוק ע"ש גדול בישראל שלא הותיר אחריו זרע של קיימא?

צילום דורזר

הוראות, הדרכות ועובדות ממרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א, שנרשמו ע"י נכדו נאמן ביתו הרה"ג ר' אריה קניבסקי שליט"א

יש איזה חשש בקריאת שם ע"ש החזו"א. ושאל לדעת תורה מרבינו שליט"א.

והשיב לו רבינו שליט"א: אין לך מה לחשוש כלל, החזו"א השאיר אחריו כה הרבה תלמידים ההולכים לדרך ולאורו, שחשובים הם מהרבה בנים... ובגמרא בסנהדרין (י"ט ב') אמרו "כל המלמד בן חברו תורה כאילו ילדו", אם כן לחזו"א היו אלפי ילדים...

התפרסם ב'טליושר' 6881* - קו התוכן של ארגון 'ארחות יושר'

אחד הענינים היותר מצויים אך גם היותר קשים להכרעה, הינו נתינת שם לילד. עבור רבים וטובים ההחלטה בנושא קשה, מאחר ויש הרבה ידיעות לא ברורות שמעלות חששות, כגון נתינת שם ע"ש מי שנפטר בקיצור ימים ושנים רח"ל וכדומה, וע"כ נדרש רבינו שר התורה שליט"א פעמים רבות להכריע בזה.

נשאל רבינו שליט"א ע"י אב 'טרי' שנוולד לו בן בשעטו"מ, וחפץ לקרוא שמו 'אברהם ישעיה' ע"ש מרנא החזו"א זצ"ל, אלא שמרן החזו"א כידוע לא השאיר אחריו צאצאים, וע"כ חשש שמא

יומא דהילולא

היהודי ניגש לרבי בפיק ברכיים והתנצל מאוד על שלא היה ביכולתו להגיע ל'דינר'. "אכניס את הצ'ק מאוחר יותר!" הבטיח, והרבי הודה לו בהארת פנים. אולם כשחזר הרבי לביתו היה נסער ביותר...

ליומא דהילולא של האדמו"ר רבי ישראל שפירא זצ"ל מבלאז'וב - ארה"ב

כאשר רבינו הגיע לארצות הברית, הדבר הראשון שביקש הוא לעשות היה להקים בית מדרש. לצורך הקמת והחזקת בית

הרבי מבלאז'וב האריך ימים כידוע, ונסתלק בהיותו קרוב לגיל מאה שנים. בהקשר לכך מסופר כדלהלן:

פעם הגיע להשתתף בשמחת 'ברית מילה' שהוזמן אליה, ושמח לפגוש שם את רעהו האדמו"ר רבי מרדכי שלמה פרידמן מבאיאן זצוק"ל, שהוזמן אף הוא להשתתף באותה שמחה. בעל הברית שראה לפניו את שני הצדיקים מגדולי הדור, לא ידע להשית עצות בנפשו, את מי יכבד בסנדקאות?

הוא ניגש אפוא בדחילו ורחימו אל שני הצדיקים שישבו יחדיו ושוחחו באהבה ורעות כדרכם של צדיקים, ואמר שהיות ושניהם חשובים מאוד לפניו, אין הוא יודע להכריע למי לתת הסנדקאות, ולכן יחליטו הצדיקים בעצמם מי ביניהם יהיה הסנדק.

הצדיקים הסתודדו ביניהם דקות אחדות, כשכל אחד מהם מתעקש לכבד את רעהו, כל אחד טען שחברו חשוב יותר ממנו ולו יאה כיבוד זה!

לפתע קם הרבי מבלאז'וב ואמר לרבי מבאיאן: "הרי הכל מודים ש'סידור קידושין' גם הוא כיבוד חשוב... אם כן, קחו אתם אפוא את הסנדקאות, ואני אקח את הסידור קידושין!"...

הכל נענו בבת שחוק לשמע דברי קדשו, כי כבר היה זקן ושבוע ימים, ואילו הרך הנימול זה עתה נולד... אך הרבי מבאיאן קיבל את דבריו ברצינות, ושימש בסנדקאות באותה ברית.

והנה למרבה הפלא האריך הרבי הקדוש מבלאז'וב ימים רבים כנודע, שנפטר בהיותו קרוב לגיל מאה שנים, ובהגיע עת חופתו של אותו הבן היה הוא המסדר קידושין בחופתו, לשמחת לב כל המשפחה שזכרו היטב את דבריו בברית המילה!

בהיותו כבר למעלה מגיל שמונים, אמר פעם לאדם שהזמינו לברית מילה, ונבצר ממנו להשתתף בשמחתו: "לא יכולתי להגיע אל הברית, אבוא בלי נדר לבר המצווה!". ואכן כעבור שלוש עשרה שנים, השתתף בשמחת הבר מצווה, כפי שהבטיח!

הוא חי תמיד עם אמונה פשוטה ותמימה, ולא האמין בטבעיות העולם ובהסתכלות אנושית שאדם זקן הוא קרוב נוטה למות... רק הכל בידי שמים!

(גיליון 'פניני הצדיקים')

המדרש ערך הרבי 'דינר', כאשר נהוג ומקובל באמריקה לערוך מפעם לפעם מסיבת מלווה מלכא לצורך החזקת המוסדות, ובמהלך המסיבה נערך 'דינר' גדול, בו תורמים כל הנגידים סכומי עתק לצדקה.

היה זה ה'דינר' הראשון שנערך באמריקה לטובת מוסדות בלאז'וב - אך גם האחרון! הסיבה לכך נעוצה במאורע קטן ופשוט, שקרה מספר ימים ספורים לאחר ה'דינר', שנחל הצלחה אדירה והכניס הון רב לטובת בניין בית המדרש.

כשיצא הרבי בימים שלאחר ה'דינר' לדרכו ברחובה של עיר, הגיע למעבר חציה, כאשר הרמזור הראה כי כעת עליו להמתין ולא לעבור את הכביש.

והנה בעודו עומד וממתין על שפת המדרכה, רואה הוא למולו בעבר השני של הכביש יהודי מקומי ממכריו ואוהדיו, שאף הוא המתין כמוהו לרמזור שיתחלף כדי לחצות את הכביש מנגד. אולם תיכף כשראה אותו יהודי את הרבי מרחוק, נעמד מהסס מעט, הוא החוויר והראה סימני בושה וחוסר נעימות.

הוא המתין עד שיחצה הרבי את הכביש, ובהגיע הרבי הקדוש סמוך אצלו, ניגש מיד בפיק ברכיים והתנצל מאוד על שלא היה ביכולתו להגיע אל הדינר הגדול... "אכניס את הצ'ק מאוחר יותר!" הבטיח האיש, והרבי הודה לו מקרב לב ובהארט פנים כדרכו בקודש.

כשחזר הרבי לביתו היה נסער ביותר, ואמר: "כל העסק הזה לא בשבילי! אם כתוצאה מן הדינר חשים אנשים אי נעימות לעבור על ידי ברחוב, אינני צריך את כל זה! איני מסוגל להפריע לאנשים לחצות את הכביש ברגיעות ובנעימות!".

ואכן את פקודתו שמרה רוחו, הוא לא ערך יותר מעולם שום דינר, ומלבד בית מדרשו שהחזיק שם, לא הקים שום ישיבה או תלמוד תורה וכיוצא בכך, ועמד על כך בתוקף שלא להקים שום 'מוסדות' שהחזקתם תיפול על אנשים אחרים.

כשנשאל פעם על ידי אמריקאי מקומי: "אם אין לכם שום 'מוסדות' על מה אתם נקראים רבי?" - ענה הצדיק על אתר: "בשביל לעזור לאנשים, ולא בשביל להקשות עליהם!"...

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

"ככל שאתה תמעיט בדיבור, הוא ירבה בדיבור" - הבטיח הרבי לאב המודאג, וכתוך שבועיים החל הפעוט בן הארבע לדבר לראשונה בחייו

לדבר! ככל שאתה, האבא, תמעיט בדיבור - הוא ירבה בדיבור!
האב לא היה צריך שכוונעים נוספים. אף שהוא היה 'ראש
המדברים' בכל מקום, הוא אמר על אתר: "אני מקבל על עצמי לא
לדבר דיבורים אסורים, ואף להמעיט בדברי בטלה".
וראה זה פלא: כבר ביום ההולדת של גיל ארבע, דיבר הילד
כאחד הילדים בשפה ברורה ונעימה.
(יש"כ לקורא 'הפותח' ששיגר אלינו את הסיפור)

בחתונה האחרונה בחייו בה השתתף כ"ק האדמו"ר רבי
ישכר דב האגער מסאווראן זצ"ל, הגיע לפניו אברך לאחר סידור
הקידושין לבקש את ברכתו לבנו, שעדיין אינו מדבר אפילו
מילה אחת, למרות שבעוד שבועיים ימים הוא כבר יהיה בן
ארבע שנים!
הרבי ענה לו על אתר: "מיד כשתקבל על עצמך לדבר פחות בדברי
הרשות, ובוודאי אם זה באיסור לשון הרע וכדומה - הילד יתחיל

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

לשון הרע שכבר התפרסם בעיתון - האם מוותר לספרו לאדם שעדיין לא שמע ממנו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

שמכשילו באיסור קבלת לשון הרע, וכן אסור להטעים את הדברים
בפני השומע. נמצא אפוא, שגם דבר גנות שכבר התפרסם בעיתון,
כמעט לא מצוי שיהיה מותר לספרו.
עוד הביאו בביאורים ומוספים שה'חפץ חיים' הורה למישהו
ששאלו לגבי מקרה מסויים, שימנע מלשוחח על כך אפילו עם
אדם שכבר יודע עליו. וכן כתב ה'חפץ חיים' לקמן, שאפילו
כאשר מספר למישהו דבר שכבר שמע אותו מאחר, עובר על
לשון הרע, כיון שהתורה אסרה את עצם סיפור הגנות, וגם גורם
בסיפורו שהדברים יתקבלו יותר אצל השומע, לאחר שכבר שמע
אותם משני אנשים. [ואף להרמב"ם שמתיר ב'אפי תלתא' - הרי
כשכוונת המספר השני להחזיק את הגנות בפני השומע ולגנותו
בזה יותר, אסור].

רגיל בפי העולם, שמותר לספר לשון הרע שכבר מפורסם
לכל, וכגון שכבר נכתב בעיתון וכדומה. בהלכות הנלמדות היום
בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים', אנו רואים עד כמה הדברים
אינם פשוטים, וכי כמעט לא מצוי שיצטרפו כל התנאים להתיר
סיפור לשון הרע גם באופנים אלו.
בביאורים ומוספים דנים לגבי דבר שכבר התפרסם ונודע לכל,
כגון שנכתב בעיתון - האם מותר לספרו לאדם שעדיין לא שמע
מכך, ומביאים שיש שכתבו כי מדברי ה'חפץ חיים' בכמה מקומות
מבואר שאין בזה איסור לשון הרע [ודעת הגר"נ קרליץ שכל זה
הוא לדעת הרמב"ם המתיר לספר לשון הרע שסופר באפי תלתא,
אך לדעות החולקות אסור גם בזה]. אלא שהיתר זה הוא רק אם
מספר זאת באקראי, וכן אסור לספר זאת למי שיאמין לך, משום

077-2222-666 או ***4992**

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

עירובין עא

מדוע וכיצד העניק הגאון רבי שמשון פינקוס זצ"ל את הפראק השבתי שלו במתנה לאחד האברכים בקהילתו - בעיצומו של ליל שבת קודש?

"זמיקנא רשותא בשבת אסור - דדמי למקח וממכר"

לעשות קנין בשבת. לאחר תקופה - מצא דרך אחרת להימנע מחשש ביטול המצוה. הוא ביקש שיתפרו את השסע שבפראק באופן שרובו סגור ואין הוא נידון כארבע כנפות, ובכך נפטר מן הצורך לערוך חשבון מדוקדק של פחות משלושים יום מעת ההשאלה, שכן מכאן ואילך היה הפראק יכול להיות קניינו הפרטי, ועם זאת פטור מציצית.

והנה, פעם בעודו יושב פעם בבית המדרש של הקהילה באופקים, נתפס הבגד בזיז כלשהו שבלט מספסל בבית המדרש, וכתוצאה מכך נפרמה התפירה, והבגד שב להיות בחשש ארבע כנפות. תכף קם רבי שמשון ממקומו, קרא למאן-דהוא מיושבי בית המדרש ויצא עמו החוצה. "במטותא, זכה בפראק הזה בקניין גמור", ביקש.

"מתנה זו מתנה", השיב האברך לעומתו בזיק של שובבות, "יום הפורים קרב ובא, ואני מעוניין ללבוש בו פראק, אזכה בו באמת..." רבי שמשון חיך והסכים בלב שלם. החשש מפני ביטול מצוה, עולה הרבה יותר ממחירו של חלוקא דרבנן. "ועד היום" - מספר בעל המעשה - "עדיין מצוי ברשותי אותו פראק שזכיתי בו בהיסח הדעת".

(ואוהביו כצאת השמש בגבורתו)

אנשי המסחר אינם נמנעים מפעולות העשויות להניב רווחים, גם במקום חשש של לעג הבריות אודותיהם ו"מה יאמרו ברחוב". כי כאשר חשבון הבנק תופח - אין מתייחסים לזוטות מעין אלו, והכל מבינים כי עבור 'עסקה מוצלחת' שווה לשלם מחיר אישי. כזה הוא בדיוק מבט המאמין והדבוק ביוצרו על "עסק המצוות". העובדה שההמון אינו יודע להבחין בין עיקר וטפל, ובין יהלומים מבהיקים בדמות עשיית רצון הש"ת, לבין חולות הים הנוצצים לנגד השמש הזורחת - אינו מניא את המבינים בתחום מלעסוק ראש ורובם ב'בורסת היהלומים'...

רבי שמשון פינקוס זצ"ל, חשש מחיוב ציצית בפראק, העשוי להיחשב כבגד של ארבע כנפות (על אף שיש בו פינה מעוגלת, המבטלת ממנה, לכאורה, שם 'כנף'). מה עשה? בשו"ע נפסק שבגד שאול עד פרק זמן של שלושים יום - פטור מציצית. ה'פנטט' שמצא, אפוא, היה פשוט בתכלית: מדי עשרים ותשעה יום, היה שב ומקנה את הפראק שלו לפלוני, ולאחר מכן חוזר ושואל אותו ממנו, ובכך פתר את בעיית חובת הטלת הציצית, כי לעולם היה במעמד של 'שואל' לזמן קצר הפוטר אותו מציצית. והנה בליל שבת אחד, כאשר נזכר לפתע שבדיוק בלילה זה הסתיימו שלושים הימים של ההשאלה האחרונה, מיהר לבקש מאחד מיושבי בית המדרש לזכות בו, שכן אף שאין עושים מקח וממכר בשבת, ובכללם שואל ומשאל, הרי לצורך מצוה מותר

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

24
שעות

להתקשר לתורה

מסביב לשעון

מאת הרבנים הגאונים שליט"א

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש

שלוחה 2 3 4

הרב **מאיר שפרכר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית

שלוחה 2 1

הרב **יצחק לובינשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • אנגלית

שלוחה 2 6

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית

שלוחה 1

הר' **אברהם פוקס** הי"ו
הפותח בכל יום - המייל היומי של דרשו
60 שניות מתוקות על סדר הדף היומי

שלוחה 3

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** הי"ו
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע

שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

איזה מוקצה מותר לטלטלו כרגיל רק כשנמצא במקום מסוים?

לנזק אינו גדול כל כך - וכגון שנשבר כלי זכוכית על גבי השולחן בבית - יש שנראה מדבריהם שעדיף לטלטלו ב'טלטול מן הצד'.
ודבר מוקצה שעלול להזיק, אך אין היזקו מצוי - וכגון חתיכת עץ חדה - אף כשהוא מונח במקום שהולכים בו רבים, אין לטלטלו אלא בטלטול מן הצד.

[שו"ע תקיח, ג, משנ"ב כ-כב, שעה"צ כח, וביה"ל ד"ה אלא; וראה שו"ע שח, ו ריח]

דבר מוקצה המונח במקום שהולכים בו רבים, ויש חשש משמעותי שיינזקו ממנו - כגון שברי זכוכית, או קוצים - מותר לטלטלו על מנת לסלקו משם. ומותר לעשות כן אף בצורת טלטול שיש בה איסור דרבנן של מלאכת 'הוצאה', כגון בטלטולים רצופים של פחות מארבע אמות ברשות הרבים.
ואם המוקצה מונח במקום שאין הרבים מצויים, כך שהחשש

האם מותר לטלטל ביום טוב מוקצה המפריע להעמדת הסירים על הכיריים?

מוצרי מזון. אולם, אם הדבר אפשרי, יש לטלטל את המוקצה בשינוי, וכגון ב'טלטול מן הצד'.
ואכילת מאכל שהוא מוקצה, וכגון פרי שנקטף מהעץ ביום טוב, אסורה, למרות שאין לך צורך אוכל נפש יותר מהאכילה עצמה.

[שו"ע תקיח, ג, ומשנ"ב כג-כד; ביאורים ומוספים דרשו, 31]

מותר לטלטל מוקצה ביום טוב לצורך 'אוכל נפש'. ולכן מותר, לדוגמה, לטלטל דבר מוקצה המפריע להעמדת סירים על גבי הכיריים, או לפנות פסולת הנמצאת על השולחן ומפריעה לאכילה, אף במקרה שאינה 'גרף של רעי', (ראה שו"ע שח, לד), וכגון שנפל נוי סוכה על גבי השולחן ביום טוב ראשון של סוכות; וכן מותר לטלטל ארנק כדי להוציא ממנו מפתח של ארון המכיל

האם מותר לעשות מלאכה ביום טוב עבור גוי?

ולדעת המקלים - יש אומרים שמוותר לעשות מלאכות אלו גם לצורך גוי, ולצורך בהמה; אך יש אומרים שאף לדעה זו אסור לעשותן לצורך גוי ובהמה, משום שהאיסור הנדרש מהפסוק: "אֵךְ אֲשֶׁר יֵאָכֵל לְכָל נֶפֶשׁ הוּא לְבַדּוֹ יַעֲשֶׂה לָכֶם", כולל כל עשיית מלאכה לצורכם.

[שו"ע תקיח, ב, משנ"ב יב, ושעה"צ כב; וראה ביה"ל א, ד"ה מתוך]

כפי שלמדנו, המלאכות שהותרו ביום טוב לצורך אוכל נפש, מותרות גם שלא לצורך אוכל נפש; ונחלקו הראשונים אם ההיתר הוא אף שלא לצורך כלל, או רק לצורך היום, או לצורך מצוה.
ולדעת המחמירים - שהלכה כמותם - עשיית מלאכות אלו לצורך גוי, או לצורך בעלי חיים, בודאי אסורה, כיון ש'צורך יום טוב', ו'צורך מצוה', יכולים להתייחס רק לישראל, ולא לגוי או לבעלי חיים.

* שעון יד - אין בו איסור הוצאה ביום טוב, כיון שיש לאדם צורך לדעת מהי השעה; אולם, יש אומרים, שאם הולך למקום שיש בו שעון, ואינו זקוק לשעון בדרכו, אסור להוציא.
* שלמה המלך עליו השלום גזר שלא יטלטל אדם מרשות היחיד שלו לרשות היחיד של חברו, או לרשות היחיד משותפת; ותיקן היתר לאיסור זה, על ידי 'עירוב חצרות'.
* נחלקו ראשונים, אם תקנת 'עירוב חצרות' היתה גם בנוגע ליום טוב. השולחן ערוך פוסק כדעת המקלים, והרמ"א פוסק כדעת המחמירים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מה דינם של עופות זרים שנמצאו בשוכך פרטי?

מוקצה ביום טוב, כיון שדבר השייך לגוי אין בו איסור מוקצה זה החל על דבר שלא יועד לאכילה ביום טוב, אך אסור לאוכלו משום גזל; ונחלקו הפוסקים אם איסור גזל זה - מן הגוי - הוא מדאורייתא או מדרבנן.

ואם השוככים האחרים שבסביבה הם הפקר - אין בעופות איסור 'גזל', כמובן, אך יש בהם איסור מוקצה ביום טוב.

[שו"ע תצז, טו, ומשנ"ב מח; ביאורים ומוספים דרשו, 44]

עופות זרים שנמצאו בשוכך פרטי, בסביבה שיש בה שוככים פרטיים נוספים, אסור לבעל השוכך להשתמש בהם או לאוכלם, משום איסור גזל דאורייתא. וביום טוב, לדעת השולחן ערוך (ראה במקורות), אסורים העופות בשחיטה ובאכילה גם משום איסור 'מוקצה', אשר חל על כל דבר שלא נועד מראש לאכילה ביום טוב, כנ"ל.

ואם בעלי השוככים האחרים הם גויים, אין בעופות איסור

הלוח היומי

א' בחשון | רבי דוד ומשה ב"ר משה זצ"ל, מצדיקי מרוקו

בשנת ב' אלפים תתקל"ו, בחודש זה סיים שלמה המלך את בניית ביהמ"ק הראשון.
יארצייט:

ד' אלפים תתקנ"ב/ל"ב: רבי דוד ומשה ב"ר משה זצ"ל, מצדיקי מרוקו.
תכ"א: רבי מנחם מנדל ב"ר אברהם קרוכמל זצ"ל, אב"ד ניקלשבורג, פרוסניץ וקרמזיר-צ'כיה, תלמיד הב"ח ובעל שו"ת צמח צדק ועוד.

תקפ"ד: רבי אריה יהודה לייב ב"ר ברוך זצ"ל, מלנצהוט-קשינב, בעל חומת אריאל וגבורות אריה.

תקנ"ב: רבי נתן ב"ר אברהם בורגיל זצ"ל (הראשון), בעל חק נתן.

תרל"ח: רבי יששכר דב בער ב"ר משה הכהן זצ"ל, מוולברוז', בעל עבודת יששכר.

תרע"ט: רבי עקיבא מאיר ב"ר יששכר דב בער הכהן זצ"ל, בעל דברי העם.

תר"פ: רבי יוסף ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל, מקראקוב-וינה, בעל אתון דאורייתא, בית האוצר, לקח טוב ועוד.

תש"ן: רבי ישראל ב"ר יהושע שפירא זצ"ל, מבלאז'וב-ארה"ב, בעל שופריה דיישראל ורו"כ חבת ירושלים.

תשע"ג: רבי יצחק ב"ר דוד משה רוזנבוים זצ"ל, מקרעטשניף.

מהי המנה העיקרית?

הגאון רבי אורי קלרמן זצ"ל, מראשי ישיבת "כנסת חזקיהו" אמר פעם בעת מסיבת "שבע ברכות" בעת שהגיעו לברכת המזון -
"הנה עכשיו מגיעה המנה העיקרית..."

(אורחות מוסר להגה"צ רבי דורון גולד - מאמר יא)

נשתדל לייחס חשיבות רבה לברכת המזון ולאמרה בנחת ובכוונה, ולא נקדיש זמן מרובה לאכילה, ואילו את ברכת המזון נאמר בחיפזון

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il